

ผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice)

กศน.อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

- ชื่อ โครงการ/กิจกรรม** นวัตกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องห้องเรียนออนไลน์ (Google Site) รายวิชา พืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- จุดเด่น/ความสำเร็จที่ปรากฏ**
  - เป็นนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา
  - เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ตั้งแต่การสำรวจความพร้อม การวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร ก่อนนำมาจัดทำแผนและห้องเรียนออนไลน์ (Google Site) ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน
  - มีเนื้อหาที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้
    - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
    - ความหมายความสำคัญของสมุนไพรพื้นบ้าน
    - ประโยชน์ โทษ ขั้นตอนวิธีการใช้ยาสมุนไพรพื้นบ้าน
    - สรรพคุณของยาสมุนไพรพื้นบ้าน
    - การดำเนินการทำแผนขยายผลไปสู่ชุมชน
  - มีการใช้สื่อที่หลากหลาย น่าสนใจ ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้โดยการใช้รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เผชิญกับปัญหาทั้งโรคติดต่อเรื้อรัง และโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ดังนี้
    - สื่อการสอนออนไลน์ Google Site
      - แบบทดสอบก่อนเรียน
      - แบบทดสอบหลังเรียน (ใบประกาศนียบัตรออนไลน์)
      - เนื้อหารายวิชา
      - แบบฝึกหัดท้ายบท
    - สื่อเกมออนไลน์ ความรู้เรื่องสมุนไพรพื้นบ้าน
    - สื่อความรู้ ป้ายไว้นิล แผ่นพลิก แผ่นพับ คลิปวีดีทัศน์ ขั้นตอนการทำยาสมุนไพรพื้นบ้าน
      - แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
      - การทำยาหม้อ (ยาต้ม)
      - การทำยาฝน
      - การทำลูกประคบสมุนไพร
      - การทำน้ำมันไหล
      - การทำยาแคปซูลฟ้าทะลายโจร
  - มีการวัดผลประเมินผลโดยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน มีการทำแบบฝึกหัดในทุบทเรียน/เนื้อเรื่อง รูปแบบ Google Form สามารถตรวจสอบคะแนนได้โดยอัตโนมัติ ในรูปแบบ Google Sheet และผู้เรียนสามารถเข้ามาดูคะแนนของตนเองได้โดยผ่านปุ่มตรวจคะแนน
  - การออกแบบห้องเรียนออนไลน์ (Google Site) วิชาพืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) ม.ปลาย สามารถใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์แบบสมาร์ทโฟน และแท็บเล็ตได้
  - ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในรายวิชาพืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) สามารถทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน แบบฝึกหัดท้ายบท และได้รับใบประกาศนียบัตรผ่านการทดสอบ นอกจากนี้ยังมีผลงานชิ้นงาน สมุดจดบันทึกความรู้ และคลิปวีดีทัศน์ความรู้
  - ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) มีจำนวนทั้งสิ้น 157 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ได้รับใบประกาศนียบัตร คิดเป็นร้อยละ 100

3. วิธีดำเนินการ (ตามที่ปฏิบัติจริง โดยละเอียด)

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามโครงการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในประเทศไทย (พ.ศ. 2564-2565) กศน.อำเภอห้างฉัตร ดำเนินการตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) รายละเอียดดังนี้

P – Plan

1. สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ในรายวิชาพืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) มีผู้ลงทะเบียนจำนวน 157 คน ผลการสำรวจพบว่า ผู้เรียนมีความต้องการศึกษาเรียนรู้ในรูปแบบ On Site ควบคู่ไปกับ On line ในเนื้อหาบทเรียนอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วยตัวเอง
2. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน และครูประจำวิชาในการจัดทำห้องเรียนออนไลน์ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

D – Do

1. ติดต่อประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่าย แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ครูร่วมกับผู้เรียนวิเคราะห์หลักสูตรตามตัวชี้วัดในแต่ละบทเรียน เพื่อนำมาจัดทำแผนการเรียนรู้
3. นำระดับความยาก-ง่ายของหลักสูตรมาวิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาในการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบ กศน. ทั้งในแบบพบกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง และโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
4. จัดทำหลักสูตรบูรณาการในหลักสูตรวิชาเลือกเสรีรายวิชาพืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056)
  1. จัดทำแผนการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการพบกลุ่ม (ครูสอน) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้แผนการสอน ONIE MODEL
  2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
  3. ออกแบบเนื้อหาวิชาบูรณาการกับแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
  4. จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล
5. จัดทำห้องเรียนออนไลน์ในรายวิชาพืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครอบคลุมด้วยเนื้อหา แบบทดสอบ ใบงาน ใบความรู้
6. จัดทำสื่อการสอน เกมออนไลน์ เนื้อหารายวิชาในรูปแบบอินโฟกราฟฟิก (Infographic) และสื่อความรู้ ป้ายไว้นิล แผ่นพลิก แผ่นพับ คลิปวีดีทัศน์ ขั้นตอนการทำยาสมุนไพรพื้นบ้าน
7. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพืชสมุนไพรพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอนการพบกลุ่ม โดยใช้สื่อการสอนออนไลน์ Google Site เกมออนไลน์ ป้ายไว้นิลความรู้ แผ่นพลิก แผ่นพับ และคลิปวีดีทัศน์การเรียนรู้ และดำเนินการจัดโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ณ แหล่งเรียนรู้ชุมชนโดยมีนายสวัสดิ์ คุณชุมภู หมอสมุนไพรพื้นบ้าน เป็นวิทยากรให้ความรู้ ในฐานการเรียนรู้ ดังนี้
  1. ฐานการเรียนรู้การทำลูกประคบสมุนไพร
  2. ฐานการทำน้ำมันไพล

3. ฐานการเรียนรู้ยาแคปซูลฟ้าทะลายโจร

8. ดำเนินการวัดผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามเกณฑ์การวัดผลของหลักสูตรศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวัดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะตามตัวชี้วัดของ รายวิชาดังนี้

1. ทดสอบความรู้โดยใช้ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกหัดท้ายบท แบบทดสอบหลังเรียน
2. ทดสอบความรู้โดยใช้ บันทึกการเรียนรู้
3. ทดสอบความรู้ ความเข้าใจและทักษะจากผลงานชิ้นงาน รายงาน และคลิปวีดิทัศน์ความรู้ รวบรวมผลงานของผู้เรียน จัดทำเป็นคลังความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ดำเนินการจัดทำเป็นสื่อ

เอกสาร สื่อออนไลน์ ดังนี้

1. หนังสือคลังความรู้สมุนไพรพื้นบ้าน
2. เว็บไซต์คลังความรู้สมุนไพรพื้นบ้าน
3. คลิปวีดิทัศน์ความรู้สมุนไพรพื้นบ้าน

C – Check

1. คณะกรรมการตรวจสอบความถูกต้องของห้องเรียนออนไลน์ (Google Site) ร่วมกันวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตร ก่อนการนำไปให้ผู้เรียนใช้
2. ครูจัดทำคู่มือสำหรับครูผู้สอน และผู้เรียน เพื่อให้เกิดความรู้ เข้าใจ และสามารถเข้าใช้งานได้อย่าง ชัดเจนตามลำดับขั้นตอน
3. ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน
4. คณะผู้บริหารและคณะผู้นิเทศได้ดำเนินการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
5. ดำเนินการประชุมสรุปผลการดำเนินงานถอดองค์ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และวิธีการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้บังคับบัญชาทราบ

A – Act

สถานศึกษาได้ดำเนินการนิเทศติดตาม ประเมินผลโดยมีการจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ประเมิน ความพึงพอใจและนำผลการประเมินมาพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ นอกจากกิจกรรมการให้ความรู้แก่นักศึกษาแล้ว กศน. อำเภอลำปางดำเนินการวางแผนการขยายผลการจัดการเรียนรู้ไปสู่ชุมชนที่หลากหลายโดยมีผู้รู้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาร่วมดำเนินการเป็นวิทยากรให้ความรู้ ดังนี้

1. ดำเนินการขยายผลไปสู่ชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตกิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่อง การส่งเสริมดูแลสุขภาพและสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน
3. จัดทำฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ฐาน “ประกอบกาย ประคบใจ คลายกังวล” จากการถอดองค์ ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ปัจจัยป้อน (ที่ทำให้สามารถดำเนินการตามข้อ 3 ได้)

ด้านบุคลากร

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ (มิติใหม่แห่งการศึกษา)
2. บุคลากรผู้รับผิดชอบมีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน

3. มีคณะทำงาน ครูประจำวิชา และคณะกรรมการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ห้องเรียนออนไลน์ (Google Site)
4. ผู้เรียนได้รับการอบรมพัฒนา ให้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
5. ครูและบุคลากรที่รับผิดชอบมีทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและจากสื่อช่องทางที่หลากหลายและทันสมัย

ด้านงบประมาณ

ได้รับงบประมาณจาก องค์การยูเนสโก ร่วมกับสำนักงาน กศน.จังหวัดลำปาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาพีชสมุนไพรรพพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) และงบประมาณจาก กศน.อำเภอห้างฉัตร ในการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

1. มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดทำสื่อ และการเรียนการสอน เช่นสื่อการสอนห้องเรียนออนไลน์ (Google Site) แผ่นพับความรู้ ไลน์ความรู้ แผ่นพลิกความรู้ สื่อคลิปวีดิทัศน์ความรู้ และสื่อเกมออนไลน์ เป็นต้น
2. การบริการสื่อ Internet Wi-Fi Free ให้กับนักศึกษาและผู้รับบริการ มีความสะดวกรวดเร็ว

ด้านการบริหารจัดการ

การจัดการเรียนการสอนมิติใหม่ ในรูปแบบห้องเรียนออนไลน์ของ กศน.อำเภอห้างฉัตร ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ นโยบาย และจุดเน้น รวมถึงสถานการณ์ในปัจจุบันกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 จึงเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการในด้านการศึกษาระดับพื้นฐานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีต่อผู้เรียน กศน.อำเภอห้างฉัตร จึงมีการดำเนินการในการจัดทำห้องเรียนออนไลน์ (Google Site) จากเฉพาะรายวิชาเลือก ปัจจุบันครอบคลุมในทุกรายวิชา ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามแผนการลงทะเบียน และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ทุกที่ ทุกเวลา

การดำเนินการเป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างมีคุณภาพ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และบริบทของพื้นที่ และจากการสำรวจความพึงพอใจ พบว่า ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนออนไลน์ อยู่ในระดับ ดีมากขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 92

5. เงื่อนไข/ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ (Key Success Factors)

เงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการนวัตกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องห้องเรียนออนไลน์ (Google Site) รายวิชาพีชสมุนไพรรพพื้นบ้านกับการดูแลสุขภาพ (ทช33056) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย

1. นโยบายการจัดการศึกษา กศน.
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนดำเนินกิจกรรมตามนโยบายของ กศน. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน พัฒนาครูและบุคลากร และดูแลติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
3. มีการดำเนินการตามวงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA) มาใช้ในการปฏิบัติงาน
4. มีการแต่งตั้งคณะทำงาน/การแบ่งงานและหน้าที่การปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ
5. มีการพัฒนาอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ครูผู้สอน ในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยี

6. ครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบ มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยี ครูมีความกระตือรือร้น และความตั้งใจในการปฏิบัติงาน
7. มีการจัดทำแผนการสอนในรูปแบบ ONIE MODEL
8. มีการสร้างชั้นเรียนออนไลน์ใน Google site และGoogle form ในการทำแบบทดสอบ แบบประเมินความพึงพอใจ มีคะแนนการประเมินผลที่ชัดเจน
9. มีการจัดทำสื่อการสอนที่หลากหลายและเข้าใจง่าย โดยการสรุปเนื้อหาของแต่ละบทเรียนมาจัดทำเป็นภาพอินโฟกราฟิก (Infographic) และคลิปวีดิทัศน์การเรียนรู้
10. ความสนใจความต้องการของผู้เรียนในการเรียนผ่านสื่อออนไลน์
11. มีการประเมินความพึงพอใจหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
12. มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
13. มีการจัดทำบันทึกหลังการสอน รายงานผลการปฏิบัติงานผ่านสื่อออนไลน์ และผู้บังคับบัญชาทราบ

6. ปัญหา อุปสรรค หรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน และแนวทางแก้ไขให้ประสบความสำเร็จ

1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้มีข้อจำกัดในการจัดกิจกรรม
2. ระบบสัญญาณของ Internet Wi-Fi ไม่เสถียร ทำให้การเข้าใช้งานห้องเรียนออนไลน์มีปัญหาเข้าไม่ได้บ้างเป็นบางครั้ง
3. ปัญหาสุขภาพ อายุ สายตาของผู้เรียน

7. ข้อเสนอแนะวิธีปฏิบัติงานที่จะทำให้ดียิ่งขึ้น

1. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19
2. พัฒนาห้องเรียนออนไลน์ Google Site ให้มีตัวหนังสือขนาดใหญ่ขึ้น มีเมนูเข้าสู่การเรียนรู้ สามารถเข้าใช้บริการ ดูเนื้อหา และวิดีโอได้ง่ายขึ้น
3. มีปุ่มเมนูที่หลากหลาย สามารถเลือกได้หลายรูปแบบ
4. มีบริการดาวน์โหลด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถโหลดข้อมูล ไปใช้ได้เมื่อไม่มีสัญญาณ Wi-Fi

8. ภาพประกอบ

ห้องเรียนออนไลน์

เว็บไซต์คลังความรู้
คลิปวีดิทัศน์ผลงานผู้เรียน

